

عنوان مقاله:

جامعه مدنی در مقابل رژیمهای تمامیتخواه؛ تحلیل جامعه شناسانه رویکردهای اروپای شرقی به جامعه مدنی

محل انتشار:

مجله جامعه شناسی ایران، دوره 13، شماره 1 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

محمد تقی سبزه ای - استادیار دانشگاه رازی

خلاصه مقاله:

هدف اصلی مقاله حاضر تحیل و تبیین جامعه شناسانه رویکردهای اروپای شرقی به جامعه مدنی در دوران سلطه رژیم های تمامیت خواه [1] کمونیستی بر این جوامع است. در این رهیافت ها، جامعه مدنی به منزله جنبش اجتماعی نگریسته شده است که دارای خط مشی های کوتاه مدت و بلندمدت است. جامعه مدنی در شرایطی به منزله «خط مشی مقاومت» به کار رفت که رژیم های تمامیت خواه بر جوامع کمونیستی اروپای شرقی حکومت می کردند. در شرایط حاکمیت خودکامگی، استراتژی جامعه مدنی مبارزه انقلابی با حکومت های خودکامه نبود، زیرا سرنگونی آن ها در کوتاه مدت غیر قابل پیش بینی بود. از این رو، جامعه مدنی باید فعالیت هایش را بر تاسیس سازمان ها و شبکه های اجتماعی به منظور تقویت سیستم خود دفاعی جامعه در برابر سلطه خودکامه متمرکز کند. هدف جنبش جامعه مدنی پس از حکومت های خودکامه نه کسب قدرت سیاسی، بلکه نقد و کنترل دولت بود تا از شکل گیری دولت های تمامیت خواه جدید جلوگیری شود و دموکراسی پایداری در آینده نهادینه شود. در اروپای شرقی برای رهایی جامعه از دولت های تمامیت خواه حاکم چند راهبرد جامعه مدنی محور نظیر «تئوری ضد سیاست» جورج کنراد، «مقاومت تدریجی» لشک کولاکفسکی، «تکامل گرایی نو» آدام میش نیک و «ساخت جامعه موازی» و اسلاو هاوول ارائه شد که به موازات سایر راهبردهای توسعه ای، عمل گرا، اصلاح طلبانه، تجدیدنظرطلبانه به جامعه مدنی در این منطقه مطرح شدند. [1]. به رژیم های تک حزبی، استبدادی، دیکتاتوری، تمام مدار، تمامیت خواه، خودکامه توتالیتر گفته می شود. Totalitarian.

کلمات کلیدی:

جامعه مدنی، جامعه همگن، دولت توتالیتر، تغییر اصلاحی، شبکه اجتماعی، فضای عمومی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1660832>

